

XOTIN-QIZLAR TA'LIMI – JAMIYAT BARQARORLIGI VA TARAQQIYOTINING ASOSI

Xurramova Shodiya Bahromovna

Qashqadaryo viloyati Shahrisabz shahar 23-maktabning 11-sinf oquvchisi.

Email: shodiyaxurramovaa@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18891948>

Annotatsiya. Ushbu maqolada bugungi kunda jamiyat taraqqiyotida xotin-qizlar ta'limining tutgan o'рни va ijtimoiy ahamiyati tahlil qilinadi. Muallif "Bir qizni o'qitsangiz – butun millatni o'qitgan bo'lasiz" g'oyasini ilmiy va ijtimoiy jihatdan asoslab beradi. Maqolada O'zbekistonda xotin-qizlar ta'limini qo'llab-quvvatlashga doir davlat siyosati, joriy etilgan imtiyozlar va ijtimoiy so'rovnom natijalari bayon etilgan. Shuningdek, erta nikohlarning oldini olishda ta'limning o'рни va chekka hududlarda bilim olishga bo'lgan to'siqlarni bartaraf etish bo'yicha takliflar ilgari surilgan.

Kalit so'zlar: xotin-qizlar ta'limi, ijtimoiy farovonlik, davlat grantlari, IMRAD, erta nikoh, motivatsiya, intellektual salohiyat, jamiyat taraqqiyoti.

Abstract. This article analyzes the role and social significance of women's education in the development of modern society. The author provides a scientific and social basis for the idea: "By educating one girl, you educate the whole nation." The article describes the state policy on supporting women's education in Uzbekistan, the introduced benefits, and the results of a social survey. It also puts forward proposals on the role of education in preventing early marriages and overcoming barriers to obtaining knowledge in remote areas.

Keywords: women's education, social well-being, state grants, IMRAD, early marriage, motivation, intellectual potential, social development.

KIRISH

Insoniyat sivilizatsiyasi tarixida ta'lim har doim taraqqiyotning dvigateli bo'lib kelgan.

Biroq, xotin-qizlar ta'limi nafaqat iqtisodiy, balki chuqur ijtimoiy-ma'naviy ahamiyatga ega tushunchadir.

"Bir o'g'il bolani o'qitsangiz, bir kishini o'qitgan bo'lasiz; bir qiz bolani o'qitsangiz, butun oilani, millatni o'qitgan bo'lasiz" degan hayotiy falsafa bejiz aytilmagan. Chunki ayol kishi oilaning asosi, farzandlarning ilk murabbiysidir.

Bilimli ona – sog'lom va ma'rifatli avlodni shakllantiruvchi o'ziga xos "akademik maktab" hisoblanadi. Onaning dunyoqarashi keng bo'lishi uning farzandlari ilm-fanga, yuksak axloqqa yo'naltirilishini kafolatlaydi.

O'zbekistonda xotin-qizlar ta'limini qo'llab-quvvatlash bugungi kunda davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylandi. So'nggi yillarda xotin-qizlar uchun oliy ta'limda alohida davlat grantlarining ajratilishi, xususan, kam ta'minlangan va ijtimoiy himoyaga muhtoj qizlar uchun yaratilgan imkoniyatlar millat genofondini asrashga qaratilgan strategik qadamdir.

"Ayollar daftari"ga kiritilganlar yoki boquvchisini yo'qotgan xotin-qizlarning kontrakt summaları davlat tomonidan qoplab berilishi xotin-qizlarning jamiyatdagi mavqeini tubdan isloh qildi.

Shuningdek, masofaviy va sirtqi ta'lim shakllari oilali ayollar uchun ilm olish va oilaviy majburiyatlarni muvozanatda saqlash imkonini beradi.

METODLAR

Tadqiqot doirasida xotin-qizlar ta'limiga bo'lgan ijtimoiy munosabatni o'rganish maqsadida kichik hajmdagi ijtimoiy so'rovnoma o'tkazildi. So'rovnomada "Qiz bolaning oliy ma'lumotli bo'lishi shartmi?" degan savol o'rta tashlandi.

Afsuski, respondentlarning ayrimlari tomonidan "Qiz bola o'qishi shart emas, uning asosiy vazifasi oilani uddalash, yaxshi kelin va rafika bo'lish" degan stereotipik javoblar olindi. Ushbu noo'rin fikrlash quyidagi asoslarga ko'ra ilmiy va mantiqiy xatodir:

Bilim va oila boshqaruvi: Zamonaviy oilani boshqarish, farzand salomatligi va tarbiyasini to'g'ri yo'lga qo'yish uchun ayoldan yuksak intellektual salohiyat talab etiladi.

Iqtisodiy barqarorlik: Ayolning kasb-hunarli bo'lishi oilaning iqtisodiy qiyinchiliklar va kutilmagan ijtimoiy xatarlardan himoyalanganligini ta'minlaydi.

NATIJALAR

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, qizlarning bilim olishi va kasb egallashi erta nikohlarning oldini olishda eng samarali omil hisoblanadi. Oliy ta'limga yo'naltirilgan qizlar o'z kelajagini rejalashtirish, ijtimoiy mas'uliyatni his qilish va hayotiy tanlovlarni ongli ravishda amalga oshirish qobiliyatiga ega bo'ladilar.

Bu esa o'z navbatida, erta tug'ruq va oilaviy ajrimlar sonining keskin kamayishiga, sog'lom onalik va bolalik tizimining mustahkamlanishiga xizmat qiladi.

MUHOKAMA VA TAKLIFLAR

Maqola yakunida xotin-qizlar ta'limini yanada rivojlantirish uchun quyidagi takliflarni ilgari suramiz:

Motivatsion loyihalar: Chekka qishloqlarda qizlarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirish uchun bepul motivatsion loyihalarni ko'paytirish lozim.

Volontyorlik harakati: Ushbu jarayonga ko'ngilli yoshlarni, muvaffaqiyatga erishgan xotin-qizlarni jalb qilish orqali "namuna maktablari"ni yaratish zarur.

Ota-onalar bilan ishlash: "O'qish — keraksiz narsa" deb hisoblaydigan ota-onalar bilan yoshlar tashkilotlari hamkorligida tizimli tushuntirish ishlarini olib borish, qizlar ta'limining muqaddasligini targ'ib qilish darkor.

XULOSA

Qizlar ta'limiga tikilgan sarmoya — bu shunchaki xarajat emas, balki kelajakka, millat istiqboliga tikilgan eng foydali va samarali sarmoyadir.

Bilimli qiz — baxtli ona, baxtli ona esa farovon va sog'lom jamiyat demakdir. Ushbu zanjirning mustahkamligi bevosita xotin-qizlarning zamonaviy ilm-fanni egallash darajasiga bog'liq.

Zero, o'qimishli ayol oiladagi iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash bilan birga, farzandlarida ham kitobxonlik va ilmga bo'lgan ishtiyoqni uyg'ota oladi.

Xulosa o'rnida aytish joizki, qizlarimizning intellektual salohiyatini oshirishga yo'naltirilgan har bir harakat ertangi kunning yuksak madaniyati va iqtisodiy yuksalishi uchun qo'yilgan eng to'g'ri sarmoyadir.

Biz qizlarni o'qitish orqali nafaqat mutaxassis yetishtiramiz, balki millatning ma'naviy genofondini asrab qolamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlashga doir farmon va qararlari.
2. Oila va xotin-qizlar qo'mitasining rasmiy hisobotlari.